

СЕМИНАР-ДӨНГЕЛЕК ҮСТЕЛ

Тақырыбы: «Балалардың ойлауын дамытудағы логикалық-математикалық ойындарды дамыту»

Өткізу нысаны: дөнгелек үстел

Өткізілген мерзімі: қыркүйек 2025 жыл

Қатысушылар: тәрбиешілер

Жауапты: әдіскер : Альжанова Р.Н.

МАҚСАТЫ

Мектеп жасына дейінгі балалардың логикалық ойлауын, зейінін, есте сақтауын, салыстыру, талдау, топтастыру және қарапайым математикалық түсініктерін дамытуда логикалық-математикалық ойындарды тиімді пайдалану жолдарын педагогтерге көрсету.

МІНДЕТТЕРІ

Логикалық-математикалық ойындардың бала дамуындағы маңызын түсіндіру.

Балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес ойындарды таңдау жолдарын көрсету.

Ойын арқылы санау, салыстыру, топтастыру, реттеу дағдыларын дамыту әдістерін қарастыру.

Педагогтердің ойын қорын толықтыру.

Логикалық тапсырмаларды күнделікті оқу-тәрбие процесіне енгізу жолдарын ұсыну.

СЕМИНАР БАРЫСЫ

I. Кіріспе

Мектеп жасына дейінгі кезеңде баланың ойлау қабілетін дамыту – маңызды педагогикалық міндеттердің бірі.

Логикалық-математикалық ойындар баланы дайын білімді қабылдауға ғана емес, салыстыруға, талдауға, себеп-салдарлық байланысты анықтауға, шешім қабылдауға және өз жауабын түсіндіруге үйретеді.

Ойын барысында бала:

санайды;

салыстырады;

топтастырады;

сәйкестендіреді;

ретімен орналастырады;

заңдылықты анықтайды;

кеңістікті бағдарлайды;

мәселені шешуге тырысады.

II. ТЕОРИЯЛЫҚ БӨЛІМ

Логикалық-математикалық ойындардың негізгі бағыттары

1. Салыстыру

Балалар заттардың:

үлкен – кіші;

ұзын – қысқа;

биік – аласа;

кең – тар;

ауыр – жеңіл

қасиеттерін салыстырады.

2. Топтастыру

Заттарды белгілі бір белгісіне қарай топтастыру:

түсі бойынша;

пішіні бойынша;

көлемі бойынша;

қызметі бойынша.

3. Сәйкестендіру

Бірдей немесе сәйкес заттарды табу.

4. Реттеу

Заттарды;

көлеміне;

ұзындығына;

санына;

биіктігіне

қарай ретімен орналастыру.

5. Заңдылықты анықтау

Мысалы:

қызыл – көк – қызыл – көк – ?

Бала келесі түсті анықтайды.

6. Кеңістіктік бағдарлау

Балалар:

оң жақ;

сол жақ;

жоғары;

төмен;

алдында;

артында;

арасында

ұғымдарын ойын арқылы меңгереді.

III. ПЕДАГОГТЕРМЕН ДӨНГЕЛЕК ҮСТЕЛ

Педагогтерге талқылауға арналған мәселелер:

Қандай логикалық ойындарды күнделікті ұйымдастырылған іс-әрекетте қолданасыз?

Баланың логикалық ойлауын дамыту үшін қандай ойындар тиімді?

Логикалық тапсырмаларды жас ерекшелігіне қарай қалай күрделендіруге болады?

Ойын кезінде бала қиналған жағдайда педагог қандай көмек көрсетуі қажет?

Логикалық ойындарды еркін ойын ортасына қалай енгізуге болады?

Педагогтер өз тәжірибелерімен бөліседі.

IV. ПРАКТИКАЛЫҚ БӨЛІМ

1-ойын. «Артығын тап»

Балаларға бірнеше сурет ұсынылады.

Мысалы:

алма – алмұрт – банан – доп

Балалар артық затты анықтайды және өз тандауын түсіндіреді.

Дамытатын дағды: салыстыру, талдау.

2-ойын. «Жоғалған сан»

Сандардың реті беріледі:

1 – 2 – 3 – ___ – 5

Балалар жетіспейтін санды табады.

Күрделендірілген нұсқасы:

2 – 4 – ___ – 8 – 10

3-ойын. «Пішінді тап»

Балаларға әртүрлі геометриялық пішіндер ұсынылады.

Тапсырма:

шеңберді тап;

үшбұрышты тап;
төртбұрышты тап;
бірдей пішіндерді топтастыр.

4-ойын. «Қайсысы өзгерді?»

Педагог бірнеше затты орналастырады.
Балалар заттардың орналасуын есте сақтайды.
Бір заттың орны өзгертіледі.
Балалар:
«Не өзгерді?»
деген сұраққа жауап береді.
Дамытатын дағды: есте сақтау, зейін, бақылау.

5-ойын. «Жолды тап»

Балаларға қаранайым лабиринт ұсынылады.
Мақсаты – белгілі бір нысанға дұрыс жолды табу.
Дамытатын дағды: кеңістіктік ойлау, зейін, мәселені шешу.

V. ЖАС ЕРЕКШЕЛІГІНЕ САЙ ОЙЫНДАР

Кіші топ

«Үлкен – кіші»;

«Біреу – көп»;

«Түсті тап»;

«Пішінді тап».

Ортаңғы топ

«Артығын тап»;

«Сәйкестендір»;

«Қайсысы ұзын?»;

«Сандарды ретімен қой».

Ересек топ

«Жоғалған сан»;

«Зандылықты тап»;

«Лабиринт»;

«Қайсысы өзгерді?».

Мектепалды топ

логикалық есептер;

математикалық жұмбақтар;

зандылықтарды анықтау;

күрделі лабиринттер;

бірнеше әрекетті қажет ететін тапсырмалар.

VI. ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМА

Педагогтер 3 топқа бөлінеді.

1-топ

«Сандар әлемі» тақырыбы бойынша ойын әзірлейді.

2-топ

«Пішіндер әлемі» тақырыбы бойынша ойын әзірлейді.

3-топ

«Логикалық ойлау» тақырыбы бойынша ойын әзірлейді.

Әр топ ойынның:

атауын;

мақсатын;

жас ерекшелігін;
қажетті құралдарын;
ойын барысын;
күтілетін нәтижесін
таныстырады.

VII. ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫСТАР

Педагогтерге:

Логикалық ойындарды баланың жас ерекшелігіне сай таңдау.

Тапсырмаларды біртіндеп күрделендіру.

Баланың жауабын бірден түзетпей, ойлануына мүмкіндік беру.

«Неліктен?», «Қалай ойлайсың?», «Басқаша жасауға бола ма?» сұрақтарын пайдалану.

Баланың өз шешімін түсіндіруіне мүмкіндік беру.

Ойындарды күнделікті оқу-тәрбие процесіне енгізу.

Логикалық ойындарды еркін ойын ортасында да қолдану.

Бір ойынның бірнеше нұскасын әзірлеу.

VIII. РЕФЛЕКСИЯ

Педагогтер сөйлемдерді аяқтайды:

«Мен бүгін білдім...»

«Мен өз тобымда қолданатын ойын...»

«Баланың логикалық ойлауын дамыту үшін...»

«Мен үшін пайдалы болғаны...»

IX. ҚОРЫТЫНДЫ

Дөңгелек үстел барысында педагогтер логикалық-математикалық ойындардың мектеп жасына дейінгі балалардың ойлау қабілетін дамытудағы маңызын талқылады.

Практикалық жұмыстар барысында ойындардың әртүрлі түрлері қарастырылып, оларды балалардың жас ерекшеліктеріне қарай ұйымдастыру жолдары көрсетілді.

Педагогтер логикалық ойындарды күнделікті оқу-тәрбие процесінде, еркін ойын кезінде және жеке жұмыстарда жүйелі қолдану қажеттігін атап өтті.

ҰСЫНЫСТАР

Әр топтың ойын ортасын логикалық-математикалық ойындармен толықтыру.

Логикалық ойындарды күнделікті оқу-тәрбие процесінде жүйелі пайдалану.

Балалардың жас ерекшелігіне қарай ойындардың күрделілік деңгейін өзгерту.

Педагогтердің авторлық логикалық ойындарын жинақтау.

Тиімді ойындарды педагогтер арасында тәжірибе алмасу арқылы тарату.

Әдіскер: Альжанова Р.Н.

Күні: «16.» қыркүйек 2025 жыл

БАЯНДАМА

Тақырыбы: «Балалардың ойлауын дамытудағы логикалық-математикалық ойындарды дамыту»

Қазіргі мектепке дейінгі білім беру жүйесінде баланың тек қарапайым математикалық білімдерді меңгеруі ғана емес, оның ойлау, салыстыру, талдау, қорытынды жасау және мәселені шешу қабілеттерін дамыту маңызды.

Мектеп жасына дейінгі бала үшін ойын – негізгі әрекет. Сондықтан математикалық және логикалық тапсырмаларды ойын түрінде ұйымдастыру баланың қызығушылығын арттырып, оқу әрекетін табиғи түрде меңгеруіне мүмкіндік береді.

Логикалық-математикалық ойындар арқылы бала заттарды салыстыруды, топтастыруды, реттеуді, санауды, кеңістікті бағдарлауды және қарапайым заңдылықтарды анықтауды үйренеді.

Мысалы, «Артығын тап», «Жоғалған сан», «Қайсысы өзгерді?», «Пішінді тап», «Сандарды ретімен орналастыр», «Заңдылықты жалғастыр» сияқты ойындар баланың зейінін, есте сақтауын және логикалық ойлауын дамытады.

Ойын барысында педагог дайын жауапты бірден бермеуі керек. Баланы «Неліктен?», «Қалай ойлайсың?», «Тағы қандай жолмен орындауға болады?», «Егер өзгертіп көрсек не болады?» деген сұрақтар арқылы ойлануға бағыттау тиімді.

Балалардың жас ерекшелігі міндетті түрде ескеріледі. Кіші топта «біреу – көп», «үлкен – кіші», «түсті тап» сияқты қарапайым тапсырмалардан басталса, ересек және мектепалды топтарда заңдылықтарды анықтау, логикалық есептер, лабиринттер және бірнеше әрекетті қажет ететін тапсырмалар қолдануға болады.

Логикалық-математикалық ойындардың тағы бір ерекшелігі – оларды тек ұйымдастырылған іс-әрекет кезінде ғана емес, еркін ойын барысында, серуен кезінде, жеке жұмыс кезінде де пайдалануға болады.

Педагогтің міндеті – баланың дұрыс жауап беруін ғана емес, өз жауабын түсіндіруін, салыстыруын және дәлелдеуін қолдау.

Қорытындылай келе, логикалық-математикалық ойындар баланың математикалық түсініктерін қалыптастырумен қатар, оның ойлау дербестігін, зейінін, есте сақтауын және проблеманы шешу қабілетін дамытуға мүмкіндік береді.

Әдіскер: Альжанова Р.Н.

ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР

1-тапсырма. «Артығын тап» Педагогтерге бірнеше заттын суреті ұсынылады:

алма – алмұрт – банан – доп. Тапсырма: артық затты анықтап, не себепті артық екенін түсіндіру. Мақсаты: талдау, салыстыру және өз пікірін дәлелдеу.

2-тапсырма. «Зандылықты жалғастыр» Педагогтерге үлгі беріледі: қызыл – көк – қызыл – көк – ? немесе шеңбер – үшбұрыш – шеңбер – үшбұрыш – ? Тапсырма: зандылықты анықтап, келесі элементті табу. Мақсаты: логикалық ойлауды дамыту.

3-тапсырма. «Жоғалған сан» $1 - 2 - 3 - _ - 5$, $2 - 4 - _ - 8 - 10$

Тапсырма: жетіспейтін сандарды табу және шешу жолын түсіндіру.

4-тапсырма. «Ойын құрастыр»

Педагогтер шағын топтарға бөлінеді. Әр топқа бір бағыт беріледі:

- «Сандар әлемі»;
- «Пішіндер әлемі»;
- «Логикалық ойлау».

Әр топ:

1. ойын атауын;
2. мақсатын;
3. жас ерекшелігін;
4. қажетті құралдарын;
5. ойын барысын;
6. күтілетін нәтижесін әзірлейді.

5-тапсырма. «Педагогтің сұрағы»

Бала тапсырманы орындауда киналды. Педагог дайын жауапты айтпай, баланы ойландыру үшін кемінде 3 сұрақ құрастырады. Мысалы:

- «Қалай ойлайсың, қайсысы сәйкес келеді?»
- «Оларды қандай белгісі бойынша топтастыруға болады?»
- «Басқаша орындап көруге бола ма?»

Қорытынды: педагогтер логикалық тапсырманы орындаумен қатар, баланың өздігінен шешім қабылдауына мүмкіндік беретін сұрақтарды қолдану жолдарын меңгерді.

ҚОРЫТЫНДЫ ЕСЕП

Тақырыбы: «Балалардың ойлауын дамытудағы логикалық-математикалық ойындарды дамыту»

2025 жылғы қыркүйек айында тәрбиешілерге арналған «Балалардың ойлауын дамытудағы логикалық-математикалық ойындарды дамыту» тақырыбында дөңгелек үстел өткізілді.

Семинардың мақсаты – педагогтерге логикалық-математикалық ойындардың балалардың ойлау қабілетін дамытудағы маңызын түсіндіру және оларды оқу-тәрбие процесінде тиімді қолдану жолдарын көрсету.

Семинар барысында логикалық-математикалық ойындардың түрлері, олардың жас ерекшеліктеріне сәйкес қолданылуы және баланың салыстыру, топтастыру, санау, талдау, заңдылықты анықтау дағдыларын дамыту жолдары қарастырылды.

Практикалық бөлімде педагогтер «Артығын тап», «Заңдылықты жалғастыр», «Жоғалған сан» тапсырмаларын орындап, өздері логикалық-математикалық ойындар әзірледі.

Талқылау барысында педагогтер логикалық ойындарды күнделікті оқу-тәрбие процесінде, еркін ойын кезінде және жеке жұмыстарда пайдаланудың тиімді жолдарымен тәжірибе алмасты.

Қорытынды: семинар мақсаты орындалды. Педагогтердің логикалық-математикалық ойындарды ұйымдастыру бойынша әдістемелік түсініктері толықтырылды.

Ұсыныс: топтардағы ойын орталарын логикалық-математикалық ойындармен толықтыру және тиімді ойындарды педагогтер арасында жинақтап, тәжірибе алмасу жұмыстарында пайдалану.

Әдіскер: Альжанова Р.Н.

СЕМИНАР-ДӨНГЕЛЕК ҮСТЕЛ

Тақырыбы: «Мектеп жасына дейінгі балаларды оқытуда ойын терапиясын қолдану»

Өткізу нысаны: дөңгелек үстел

Өткізілген мерзімі: желтоқсан 2025 жыл

Қатысушылар: тәрбиешілер

Жауапты: әдіскер : Альжанова Р.Н.

МАҚСАТЫ

Мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс барысында ойын терапиясының мүмкіндіктерін тиімді пайдалану, ойын арқылы баланың эмоционалдық жай-күйін қолдау, қарым-қатынас жасау, өз ойын білдіру және оқу әрекетіне қызығушылығын арттыру жолдарын педагогтерге таныстыру.

МІНДЕТТЕРІ

Ойын терапиясы туралы педагогтердің түсінігін кеңейту.

Ойынның баланың эмоционалдық, әлеуметтік және танымдық дамуына ықпалын көрсету.

Балалардың жас ерекшелігіне сәйкес ойын түрлерін таңдау жолдарын қарастыру.

Ойын арқылы баланың өз ойын еркін жеткізуіне жағдай жасау тәсілдерін меңгерту.

Педагогтердің практикалық ойындар қорын толықтыру.

СЕМИНАР БАРЫСЫ

I. КІРІСПЕ

Мектеп жасына дейінгі бала үшін ойын – қоршаған ортаны танудың, қарым-қатынас жасаудың және өзін танытудың табиғи жолы.

Ойын барысында бала өзінің сезімін, қалауын, қорқынышын, қуанышын және қоршаған адамдармен қарым-қатынасын білдіре алады. Сондықтан педагог ойын әрекетін тек көңіл көтеру құралы ретінде емес, баланың дамуын қолдайтын педагогикалық тәсіл ретінде ұйымдастыра алады.

Ойын терапиясы барысында баланың:

эмоционалдық жағдайын байқауға;

қарым-қатынас жасауына;

өз ойын жеткізуіне;

шығармашылық қабілетін көрсетуіне;

танымдық белсенділігін арттыруға;

құрдастарымен өзара әрекеттесуіне

жағдай жасалады.

II. ОЙЫН ТЕРАПИЯСЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

1. Баланың еркіндігі

Балаға ойын барысында белгілі бір таңдаулар ұсыну және өз әрекетін орындауға мүмкіндік беру қажет.

2. Қауіпсіз эмоционалдық орта

Педагог баланың жауабын немесе әрекетін сынамай, қолдау көрсетуі тиіс.

3. Жас ерекшелігін ескеру

Ойынның мазмұны баланың жасына, даму деңгейіне және жеке ерекшелігіне сәйкес таңдалады.

4. Қызығушылыққа сүйену

Баланың қызығушылығы ойынның мазмұнын таңдауда негізгі бағдарлардың бірі болуы керек.

5. Қарым-қатынасқа мүмкіндік беру

Жұптық және топтық ойындар арқылы балалар бір-бірімен сөйлесіп, өзара әрекет етеді.

III. ОЙЫН ТЕРАПИЯСЫНЫҢ БАЛА ДАМУЫНА ЫҚПАЛЫ

Ойын арқылы: Эмоциялық даму: сезімдерді тану; эмоцияны білдіру; көңіл күйін ажырату. Әлеуметтік даму: кезек күту; келісу; бірлесіп ойнау; ережені сақтау. Танымдық даму: есте сақтау; зейін қою; салыстыру; ойлау; мәселені шешу. Сөйлеу дамуы: сұраққа жауап беру; өз ойын айту; диалог құру; оқиғаны әңгімелеу.

IV. ОЙЫН ТЕРАПИЯСЫНЫҢ ТҮРЛЕРІ

1. Сюжеттік-рөлдік ойындар Балалар белгілі бір рөлдерді орындау арқылы әлеуметтік қарым-қатынасты меңгереді.
Ойындар: «Дәрігер»; «Дүкен»; «Отбасы»; «Балабақша»; «Қонаққа барамыз»; «Шаңғатараз».
Мақсаты: қарым-қатынас, сөйлеу және әлеуметтік дағдыларды дамыту.

2. Қуыршақпен ойын

Педагог қуыршақты кейіпкер ретінде пайдаланып, балаға қарапайым жағдаят ұсынады.
Мысалы:

«Қуыршақ балабақшаға алғаш рет келді. Ол өзін қалай сезінуі мүмкін?»
Балалар қуыршақтың көңіл күйін анықтап, оған көмектесу жолдарын ұсынады.
Дамытатын дағды: эмоцияны түсіну, жанашырлық, сөйлеу.

V. ПРАКТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР

1-ойын. «Көңіл күйді тап» Балаларға әртүрлі эмоция бейнеленген суреттер көрсетіледі.
Тапсырма: қуанышты баланы тап; ренжіген баланы тап; таңғалған баланы тап; сабырлы баланы тап. Балалар өз таңдауын түсіндіреді.
Сұрақтар: Ол неге қуанып тұр? Оның көңіл күйін қалай байқадың? Сен осындай жағдайда не істер едің?

2-ойын. «Сиқырлы қапшық»

Қапшыққа әртүрлі ойыншықтар немесе заттар салынады.
Бала қолын қапшыққа салып, затты ұстап көреді және оның не екенін анықтайды.
Мақсаты: сезіну арқылы тану; сөздік қорды дамыту; зейінді арттыру; болжам жасау.

3-ойын. «Менің көңіл күйім»

Балаларға бірнеше эмоция белгісі ұсынылады. Әр бала бүгінгі көңіл күйіне сәйкес белгіні таңдап, себебін айтады. Мысалы: «Мен бүгін қуаныштымын, өйткені балабақшаға достарым келді».

4-ойын. «Қуыршаққа көмектесейік»

Педагог жағдаят ұсынады: «Қуыршақтың досы ойыншығын алып қойды. Қуыршақ ренжіп қалды. Оған қалай көмектесеміз?» Балалар өз шешімдерін ұсынады.
Мақсаты: проблемалық жағдайды шешу, қарым-қатынас мәдениетін дамыту.

5-ойын. «Жақсы сөздер шеңбері» Балалар шеңберге тұрады.

Әр бала жанындағы балаға жақсы сөз айтады. Мысалы: «Сен ақылдысың». «Сен жақсы доссың». «Сен мейірімдісің». «Сенің суретің әдемі».

Мақсаты: жағымды қарым-қатынас қалыптастыру.

VI. ЖАС ЕРЕКШЕЛІГІНЕ САЙ ОЙЫНДАР

Кіші топ «Көңіл күйді тап»; «Қуыршақты киіндірейік»; «Қуыршаққа көмектес»; «Сиқырлы қапшық».

Ортаңғы топ «Менің көңіл күйім»; «Жақсы сөздер»; «Дүкен»; «Дәрігер».

Ересек топ «Жағдаяттан шығу»; «Қалай көмектесеміз?»; «Досыңа қолдау көрсет»; «Көңіл күйді сипатта».

VII. ДӨНГЕЛЕК ҮСТЕЛ ТАЛҚЫЛАУЫ

Педагогтерге ұсынылатын сұрақтар:

Ойын баланың оқу әрекетіне қызығушылығын қалай арттырады?

Баланың көңіл күйін ойын арқылы қалай байқауға болады?

Қандай ойындар балалардың қарым-қатынасын жақсартады?

Ұялшақ баланы ойынға қалай тартуға болады?

Топтағы балалар арасындағы келіспеушілікті ойын арқылы қалай реттеуге болады?

Ойын барысында педагогтің рөлі қандай болуы керек?

Педагогтер өз тәжірибелерінен мысалдар келтіреді.

VIII. ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМА

Педагогтер үш топқа бөлінеді.

1-топ

«Эмоцияны дамытуға арналған ойын»

2-топ

«Қарым-қатынасты дамытуға арналған ойын»

3-топ

«Проблемалық жағдаятты шешуге арналған ойын»

Әр топ:

ойын атауын;

мақсатын;

жас ерекшелігін;

қажетті материалдарды;

ойын барысын;

күтілетін нәтижесін

әзірлеп, таныстырады.

IX. ПЕДАГОГКЕ ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫСТАР

Ойын кезінде баланы мәжбүрлемеу.

Баланың ойын еркін жеткізуіне мүмкіндік беру.

Баланың жауабын сынамау және салыстырмау.

Қарапайым әрі түсінікті ережелерді қолдану.

Ойындарды баланың жас ерекшелігіне сәйкес тандау.

Ойын барысында баланың бастамасын қолдау.

Баланың жеке ерекшелігін ескеру.

Ойыннан кейін қысқа рефлексия ұйымдастыру.

Бір ойынды әртүрлі мақсатта қолдану.

Ойын нәтижесін баланың жетістігін бақылау үшін пайдалану.

X. ПРАКТИКАЛЫҚ КЕЙСТЕР

Кейс №1

Бала топтық ойынға қатысқысы келмейді. Педагог не істейді?

Ұсынылатын әрекет: баланы мәжбүрлемеу; бақылаушы рөлін ұсыну; қарапайым тапсырма беру; кейін ойынға біртіндеп қосу.

Кейс №2

Екі бала бір ойыншыққа таласты. Педагог не істейді?

Балаларға: кезекпен ойнауды; ойыншықты бірге пайдалануды; басқа балама ойыншық таңдауды ұсынуға болады.

Кейс №3

Бала ойын барысында үнемі жеңіліп қалады.

Педагог не істейді?

Ойынның нәтижесінен гөрі баланың әрекетіне назар аударып: «Сен тырысып көрдің»; «Сен дұрыс жолын іздедің»; «Келесі жолы тағы байқап көрейік» сияқты қолдау сөздерін қолдану ұсынылады.

XI. РЕФЛЕКСИЯ

Педагогтер сөйлемдерді аяқтайды:

«Ойын терапиясы арқылы мен...»

«Баламен жұмыс барысында мен қолданатын ойын...»

«Маған пайдалы болған әдіс...»

«Келесі оқу кезеңінде мен...»

XII. ҚОРЫТЫНДЫ

Семинар барысында ойын терапиясының мектеп жасына дейінгі балалардың эмоционалдық, әлеуметтік, танымдық және сөйлеу дамуын қолдаудағы мүмкіндіктері қарастырылды.

Педагогтер практикалық ойындарды орындау арқылы баланың сезімін білдіруіне, қарым-қатынас жасауына және проблемалық жағдайларды шешуіне мүмкіндік беретін ойын түрлерімен танысты.

Ойындарды күнделікті оқу-тәрбие процесінде мақсатты және жүйелі қолданудың маңыздылығы атап өтілді.

ШЕШІМ / ҰСЫНЫСТАР

Балалармен жұмыс барысында ойын элементтерін жүйелі қолдану.

Топтарда эмоциялық және әлеуметтік дағдыларды дамытуға арналған ойындар картотекасын толықтыру.

Балалардың жас және жеке ерекшеліктеріне сәйкес ойындарды таңдау.

Сюжеттік-рөлдік, шығармашылық және коммуникативтік ойындарды кеңінен пайдалану.

Ойын барысында балалардың еркін пікір айтуына және таңдау жасауына жағдай жасау.

Педагогтер арасында тиімді ойындарды жинақтап, тәжірибе алмасу жұмыстарын жалғастыру.

Әдіскер: Альжанова Р.Н.

Күні: «10» желтоқсан 2025 жыл

БАЯНДАМА

Тақырыбы: «Мектеп жасына дейінгі балаларды оқытуда ойын терапиясын қолдану»

Мектеп жасына дейінгі кезеңде ойын баланың қоршаған ортаны тануының және адамдармен қарым-қатынас жасауының табиғи тәсілі болып табылады.

Ойын барысында бала өзінің эмоциясын білдіреді, өз ойын жеткізеді, құрдастарымен қарым-қатынас жасайды және түрлі әлеуметтік жағдайларды меңгереді.

Ойын терапиясы элементтерін педагогикалық жұмыста пайдалану баланың эмоционалдық жай-күйін бақылауға, оның қарым-қатынас дағдыларын қолдауға және оқу әрекетіне қызығушылығын арттыруға мүмкіндік береді.

Ойын барысында педагог баланың әрекетін мұқият бақылап, оны сынамай, қолдау көрсетуі қажет. Балаға тандау жасауға, өз ойын айтуға және белгілі бір рөлді өз қалауынша орындауға мүмкіндік берген дұрыс.

Сюжеттік-рөлдік ойындар баланың әлеуметтік тәжірибесін кеңейтеді. «Дәрігер», «Дүкен», «Отбасы», «Балабақша», «Қонаққа барамыз» сияқты ойындарда балалар түрлі әлеуметтік рөлдерді меңгереді.

Қуыршақпен ойын да тиімді тәсілдердің бірі. Педагог қуыршақ арқылы балаға түрлі жағдаяттар ұсынып, оның шешімін бірге іздей алады.

Мысалы, «Қуыршақтың көңіл күйі қандай?», «Оған қалай көмектесеміз?», «Досы ренжіп қалды. Не істеуге болады?» деген тапсырмалар баланың эмоцияны тануына және әлеуметтік жағдаяттарды түсінуіне ықпал етеді.

Ойын барысында педагог баланың жеке ерекшелігін ескеруі керек. Қарым-қатынасқа бірден қосыла алмайтын балаға бақылаушы, көмекші немесе қысқа рөл ұсынылуы мүмкін.

Ойын терапиясының маңызды қағидалары – қауіпсіз орта құру, баланы мәжбүрлемей, оның пікірін құрметтеу және жағымды қарым-қатынасты қолдау.

Қорытындылай келе, ойын терапиясының элементтерін дұрыс ұйымдастыру баланың эмоционалдық және әлеуметтік дамуын қолдауға, сөйлеу белсенділігін арттыруға және топтағы жағымды қарым-қатынасты қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Әдіскер:

Алжанова Р.Ж.

ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР

1-тапсырма. «Көңіл күйді тап»

Педагогтерге қуанышты, мұнды, таңғалған, ашулы және сабырлы адамның эмоциялары бейнеленген суреттер ұсынылады. Тапсырма: эмоцияны анықтап, балаға қойылатын 2–3 сұрақ құрастыру.

2-тапсырма. «Қуыршаққа көмектес» Жағдаят: Қуыршақ балабақшаға бірінші рет келді. Ол ешкіммен сөйлеспей отыр. Тапсырма: педагог ретінде қуыршақпен қалай жұмыс жүргізетінізді көрсету.

Күтілетін әрекеттер:

- жылы сөз айту;
- ойынға шақыру;
- қарапайым таңдау ұсыну;
- баланың өзіне ыңғайлы әрекетті таңдауына мүмкіндік беру.

3-тапсырма. «Жағдаяттан шығу»

Жағдаят: екі бала бір ойыншыққа таласты. Педагогтер балаларға көмектесудің бірнеше жолын ұсынады. Мысалы:

- кезекпен ойнау;
- бірге ойнау;
- басқа ойыншық ұсыну;
- ортақ шешімге келу

4-тапсырма. «Жақсы сөздер шеңбері» Әр педагог қасындағы әріптесіне бір жағымды сөз айтады. Тапсырманың педагогикалық мақсаты – жағымды қарым-қатынастың балаға да үлгі болатынын сезіндіру.

5-тапсырма. «Ойын құрастыр»

Топтарға тапсырма:

1-топ: эмоцияны дамытуға арналған ойын.

2-топ: қарым-қатынасты дамытуға арналған ойын.

3-топ: проблемалық жағдаятты шешуге арналған ойын.

Әр топ ойынның мақсатын, жас ерекшелігін, құралдарын, барысын және күтілетін нәтижесін ұсынады.

ҚОРЫТЫНДЫ ЕСЕП

Тақырыбы: «Мектеп жасына дейінгі балаларды оқытуда ойын терапиясын қолдану»

2025 жылғы желтоқсан айында тәрбиешілерге арналған «Мектеп жасына дейінгі балаларды оқытуда ойын терапиясын қолдану» тақырыбында дөңгелек үстел өткізілді.

Семинардың мақсаты – педагогтердің ойын терапиясының мүмкіндіктері туралы түсінігін кеңейту және ойын арқылы балалардың эмоционалдық, әлеуметтік және сөйлеу дағдыларын қолдау жолдарын көрсету.

Баяндама барысында ойынның баланың дамуындағы маңызы, ойын терапиясының негізгі қағидалары, сюжеттік-рөлдік және шығармашылық ойындардың ерекшеліктері қарастырылды.

Практикалық бөлімде педагогтер «Көңіл күйді тап», «Қуыршаққа көмектес», «Жағдаяттан шығу», «Жақсы сөздер шеңбері» тапсырмаларын орындады.

Педагогтер топтарда ойындар әзірлеп, олардың мақсаты мен ұйымдастырылу жолдарын таныстырды.

Семинар қорытындысында педагогтер ойындарды баланың жас және жеке ерекшеліктеріне сәйкес ұйымдастыру, баланы мәжбүрlemeу және жағымды эмоционалдық орта қалыптастыру қажеттігін атап өтті.

Қорытынды: семинар мақсаты орындалды. Педагогтер ойын терапиясының элементтерін күнделікті оқу-тәрбие жұмысында қолдану бойынша практикалық тәжірибе жинақтады.

Ұсыныс: топтардағы ойын қорын толықтыру және эмоционалдық, коммуникативтік дағдыларды дамытуға арналған ойындарды жүйелі қолдану.

Әдіскер: Альжанова Р.Н.

БАЯНДАМА

Тақырыбы: «Біз баланың сөйлеуін театр қойылымдарының көмегімен дамытамыз»

СЕМИНАР-ДӨНГЕЛЕК ҮСТЕЛ

Тақырыбы: «Біз баланың сөйлеуін театр қойылымдарының көмегімен дамытамыз»
Өткізу нысаны: дөңгелек үстел
Өткізілген мерзімі: наурыз 2026 жыл
Қатысушылар: тәрбиешілер
Жауапты: әдіскер Альжанова Р.Н.

МАҚСАТЫ

Мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеу белсенділігін, сөздік қорын, байланыстырып сөйлеуін, дыбысты дұрыс айтуын және өз ойын еркін жеткізу дағдыларын театрландырылған ойындар мен қойылымдар арқылы дамыту жолдарын педагогтерге көрсету.

МІНДЕТТЕРІ

Театрландырылған әрекеттің бала сөйлеуін дамытудағы мүмкіндіктерін түсіндіру.
Балалардың сөздік қорын байытуға бағытталған театр ойындарын көрсету.
Диалогтік және монологтік сөйлеуді дамыту тәсілдерін қарастыру.
Балалардың шығармашылық қабілетін және сахнада өзін еркін ұстауын қолдау.
Әр жас тобына сәйкес театрландырылған ойындарды ұйымдастыру жолдарын ұсыну.
Педагогтердің театрлық ойындар мен шағын қойылымдар қорын толықтыру.

СЕМИНАР БАРЫСЫ

I. КІРІСПЕ

Театрландырылған әрекет – мектеп жасына дейінгі баланың сөйлеуін дамытудың тиімді шығармашылық бағыттарының бірі.
Қойылым барысында бала кейіпкердің сөзін қайталап қана қоймай, оның дауыс ырғағын, қимылын, эмоциясын жеткізуге тырысады. Бұл баланың сөзді дұрыс қолдануына, сөйлем құрауына, диалогке қатысуына және өз ойын еркін жеткізуіне мүмкіндік береді.
Театр әрекеті арқылы бала:
жаңа сөздерді меңгереді;
сөздерді дұрыс қолдануға үйренеді;
сөйлем құрастырады;
сұраққа жауап береді;
диалогке қатысады;
оқиғаны ретімен әңгімелейді;
кейіпкердің көңіл күйін жеткізеді;
дауыс ырғағын қолданады;
шығармашылық қабілетін дамытады.

II. ТЕАТРАНДЫРЫЛҒАН ӘРЕКЕТТІҢ СӨЙЛЕУ ДАМУЫНА ӘСЕРІ

1. Сөздік қорды байыту

Балалар ертегі, әңгіме және қойылым барысында жаңа сөздермен танысады.

Мысалы:

«Қоян мен түлкі» ертегісі арқылы:

орман;

ін;

айлакер;

қорқақ;

батыл;

қашу;

көмектесу

сияқты сөздерді қолдануға болады.

2. Диалогтік сөйлеуді дамыту

Қойылым барысында балалар бір-бірімен сұрақ-жауап арқылы сөйлеседі.

Мысалы:

Түлкі: «Сен қайда бара жатырсың?»

Қоян: «Мен орманға бара жатырмын».

Бұл арқылы бала сұрақ қоюға және толық жауап беруге жаттығады.

3. Монологтік сөйлеуді дамыту

Бала белгілі бір кейіпкердің атынан өз ойын бірнеше сөйлем арқылы жеткізеді.

Мысалы:

«Мен орманға бардым. Онда көптеген ағаштар көрдім. Мен қоянмен кездестім».

4. Дауыс ырғағын дамыту

Өртүрлі кейіпкерлердің сөзін түрлі дауыс ырғағымен айту ұсынылады:

қуанышты;

мұңды;

таңғалған;

қорыққан;

ашулы;

сабырлы.

III. ТЕАТР ТҮРЛЕРІ

Балабақша жағдайында төмендегі театр түрлерін пайдалануға болады:

1. Саусак театры

Кейіпкерлер саусак қуыршақтары арқылы бейнеленеді.

Артықшылығы: шағын топтармен жұмыс жасауға ыңғайлы.

2. Үстел театры

Кейіпкерлер үстел үстінде қозғалады.

3. Қуыршақ театры

Қолға киілетін немесе жіппен басқарылатын қуыршақтар пайдаланылады.

4. Көлеңке театры

Жарық пен көлеңке арқылы кейіпкерлер бейнеленеді.

5. Маска театры

Балалар кейіпкерлердің маскасын пайдаланып, қойылым көрсетеді.

6. Драмалық театр

Балалар кейіпкерлердің рөлін өздері орындап, сахналық әрекетке қатысады.

IV. ЖАС ЕРЕКШЕЛІГІНЕ САЙ ТЕАТР ӘРЕКЕТІ

Кіші топ

Қарапайым қысқа қойылымдар: «Бауырсақ»; «Шалқан»; «Түлкі мен қоян».

Негізгі міндет – сөздерді қайталау және қарапайым қимылдарды орындау.

Ортаңғы топ

Балалар қысқа диалогтерді орындайды.

Мысалы: «Үйшік»; «Үш аю»; «Мақта қыз бен мысық».

Негізгі міндет – кейіпкер сөзін дұрыс айту және диалогке қатысу.

Ересек топ

Балалар кейіпкердің сөзін өздігінен айтуға, дауыс ырғағын өзгертуге және оқиға желісін сақтауға жаттығады.

Тақырыптар: «Қарлығаштың құйрығы неге айыр?»; «Алдар көсе»; «Түлкі мен тырна».

V. ПРАКТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР

1-ойын. «Кейіпкердің дауысын тап»

Педагог белгілі бір кейіпкердің дауыс мәнерін көрсетеді.

Балалар оның қандай кейіпкер екенін анықтайды.

Мысалы: «Мен өте кішкентаймын, бірақ өте еңбекқормын». Балалар кейіпкерді табады.

Мақсаты: есту зейінін, сөйлеу мәнерін және қиялын дамыту.

2-ойын. «Кейіпкерді сөйлет»

Балаларға сурет немесе ойыншық кейіпкер ұсынылады.

Тапсырма: «Бұл кейіпкер не айтуы мүмкін?» Бала кейіпкер атынан 2–3 сөйлем айтады.

3-ойын. «Ертегіні жалғастыр»

Педагог ертегінің басын айтады: «Бір күні қоян орманға келе жатып...» Бала оқиғаны

жалғастырады. Мақсаты: байланыстырып сөйлеу; қиял; сөйлем құрау; оқиға желісін дамыту.

4-ойын. «Сезіммен айт»

Бір сөйлем әртүрлі эмоциямен айтылады.

Мысалы: «Мен сені күтіп тұрмын» оны: қуанышты; мұңды; таңғалып; ашулы түрде айту.

Мақсаты: дауыс ырғағын және эмоционалдық сөйлеуді дамыту.

5-ойын. «Үш сөзбен әңгіме құрастыр»

Педагог үш сөз береді: орман – қоян – жаңбыр. Бала осы сөздерді пайдаланып қысқа әңгіме құрастырады.

VI. ПЕДАГОГТЕРГЕ ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМА

Педагогтер 3 топқа бөлінеді.

1-топ «Ертегіні сахналаймыз» Берілген ертегі бойынша шағын қойылым дайындайды.

2-топ «Кейіпкерді сөйлет» Белгілі бір кейіпкерге арналған қысқа диалог құрастырады.

3-топ «Ертегіні өзгерт» Белгілі ертегінің соңын өзгеше аяқтайды.

Әр топ: тақырыбын; мақсатын; жас ерекшелігін; қажетті құралдарын; қойылым барысын; күтілетін нәтижесін таныстырады.

VII. ДӨНГЕЛЕК ҮСТЕЛ ТАЛҚЫЛАУЫ

Педагогтер төмендегі мәселелер бойынша тәжірибе алмасады:

Театр қойылымы баланың сөздік қорын қалай байытады?

Қойылым кезінде сөйлеуге ұялатын баланы қалай белсендіруге болады?

Қандай ертегілерді сахналау балаларға тиімді?

Театрды күнделікті оқу-тәрбие процесіне қалай енгізуге болады?

Қойылым кезінде баланың өздігінен сөйлеуін қалай ынталандырамыз?

Қарапайым театр бұрышын қандай материалдармен жабдықтауға болады?

VIII. ТЕАТР БҰРЫШЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ

Әр топта мүмкіндігінше шағын театр бұрышын ұйымдастыру ұсынылады.

Оған: саусақ қуыршақтары; қолғап қуыршақтары; ертегі кейіпкерлерінің суреттері;

маскалар; қарапайым декорациялар; ертегі кітаптары; сахналық киім элементтері; үстел театрының кейіпкерлері орналастырылады. Балаларға материалдарды өздігінен таңдап,

шағын қойылым ұйымдастыруға мүмкіндік беріледі.

IX. ПЕДАГОГКЕ ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫСТАР

Қойылым мәтінін баланың жасына сай таңдау.

Қысқа және түсінікті диалогтерден бастау.

Баланы мәтінді механикалық жаттауға ғана бағыттамау.

Өз сөзімен сөйлеуге мүмкіндік беру.
 Дауыс ырғағы мен эмоцияны қолдануға үйрету.
 Сөйлеуге қиналатын балаға қысқа рөл беру.
 Баланың қателігін көпшілік алдында сынамау.
 Қойылымды шағын топтарда ұйымдастыру.
 Бір ертегіні бірнеше түрлі тәсілмен сахналау.
 Театр әрекетін сөйлеу, музыка, бейнелеу және шығармашылық жұмыстармен байланыстыру.

Х. БАЛАНЫҢ СӨЙЛЕУІН БАҒАЛАУ БАҒЫТТАРЫ

Педагог театрлық әрекет барысында баланың:

Көрсеткіш	Бақылау
Сөздік қорды қолдануы	+ / -
Сұраққа жауап беруі	+ / -
Диалогке қатысуы	+ / -
Толық сөйлем құрауы	+ / -
Оқиғаны ретімен айтуы	+ / -
Дауыс ырғағын қолдануы	+ / -
Кейіпкердің эмоциясын жеткізуі	+ / -
Өз ойын еркін айтуы	+ / -

Бұл кестені педагог балалардың сөйлеу белсенділігін бақылау кезінде қолдана алады.

ХІ. РЕФЛЕКСИЯ

Педагогтер сөйлемдерді аяқтайды:

«Театр арқылы баланың сөйлеуін дамыту үшін мен...»

«Менің тобымда тиімді болатын театр түрі...»

«Бүгін мен үшін пайдалы болғаны...»

«Келесі уақытта мен...»

ХІІ. ҚОРЫТЫНДЫ

Семинар барысында театрландырылған әрекеттің мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеуін дамытудағы мүмкіндіктері қарастырылды.

Театр қойылымдары арқылы балалардың сөздік қорын молайтуға, диалогтік және монологтік сөйлеуін дамытуға, дауыс ырғағын дұрыс қолдануына, өз ойын еркін жеткізуіне және шығармашылық қабілеттерін көрсетуіне жағдай жасауға болатыны атап өтілді.

Педагогтер практикалық тапсырмалар орындап, театрдың әртүрлі түрлерін қолдану жолдарымен тәжірибе алмасты.

ҰСЫНЫСТАР

Топтарда театр бұрыштарын жүйелі түрде толықтыру.

Театрландырылған ойындарды күнделікті оқу-тәрбие процесіне енгізу.

Балалардың жас ерекшелігіне сәйкес ертегілер мен қойылымдарды таңдау.

Сөйлеуге қиналатын балаларды шағын және қарапайым рөлдер арқылы біртіндеп белсендіру.

Балалардың өздігінен диалог және шағын әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру.

Театр қойылымдарын тіл дамыту, көркем әдебиет және шығармашылық әрекеттермен байланыстыру.

Педагогтердің тиімді театрлық әдіс-тәсілдерін жинақтап, тәжірибе алмасу жұмыстарында пайдалану.

Әдіскер: Альжанова Р.Н.

Күні: «18» наурыз 2026 ж

БАЯНДАМА

Тақырыбы: «Балалардың ойлауын дамытудағы логикалық-математикалық ойындарды дамыту»

Қазіргі мектепке дейінгі білім беру жүйесінде баланың тек қарапайым математикалық білімдерді меңгеруі ғана емес, оның ойлау, салыстыру, талдау, қорытынды жасау және мәселені шешу қабілеттерін дамыту маңызды.

Мектеп жасына дейінгі бала үшін ойын – негізгі әрекет. Сондықтан математикалық және логикалық тапсырмаларды ойын түрінде ұйымдастыру баланың қызығушылығын арттырып, оқу әрекетін табиғи түрде меңгеруіне мүмкіндік береді.

Логикалық-математикалық ойындар арқылы бала заттарды салыстыруды, топтастыруды, реттеуді, санауды, кеністікті бағдарлауды және қарапайым заңдылықтарды анықтауды үйренеді.

Мысалы, «Артығын тап», «Жоғалған сан», «Қайсысы өзгерді?», «Пішінді тап», «Сандарды ретімен орналастыр», «Заңдылықты жалғастыр» сияқты ойындар баланың зейінін, есте сақтауын және логикалық ойлауын дамытады.

Ойын барысында педагог дайын жауапты бірден бермеуі керек. Баланы «Неміктен?», «Қалай ойлайсың?», «Тағы қандай жолмен орындауға болады?», «Егер өзгертіп көрсек не болады?» деген сұрақтар арқылы ойлануға бағыттау тиімді.

Балалардың жас ерекшелігі міндетті түрде ескеріледі. Кіші топта «біреу – көп», «үлкен – кіші», «түсті тап» сияқты қарапайым тапсырмалардан басталса, ересек және мектепалды топтарда заңдылықтарды анықтау, логикалық есептер, лабиринттер және бірнеше әрекетті қажет ететін тапсырмалар қолдануға болады.

Логикалық-математикалық ойындардың тағы бір ерекшелігі – оларды тек ұйымдастырылған іс-әрекет кезінде ғана емес, еркін ойын барысында, серуен кезінде, жеке жұмыс кезінде де пайдалануға болады.

Педагогтің міндеті – баланың дұрыс жауап беруін ғана емес, өз жауабын түсіндіруін, салыстыруын және дәлелдеуін қолдау.

Қорытындылай келе, логикалық-математикалық ойындар баланың математикалық түсініктерін қалыптастырумен қатар, оның ойлау дербестігін, зейінін, есте сақтауын және проблеманы шешу қабілетін дамытуға мүмкіндік береді.

Әдіскер: Альжанова Р.Н.

БАЯНДАМА

Тақырыбы: «Біз баланың сөйлеуін театр қойылымдарының көмегімен дамытамыз»

Мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеуін дамыту – тәрбие мен оқыту процесінің маңызды бағыттарының бірі. Баланың өз ойын еркін жеткізуі, сұрақтарға толық жауап беруі, сөздерді дұрыс қолдануы және диалогке қатысуы оның әрі қарайғы оқу әрекетіне негіз болады.

Театрландырылған әрекет сөйлеуді дамыту үшін қолайлы шығармашылық орта қалыптастырады. Бала белгілі бір кейіпкердің рөлін орындау арқылы сөздерді қайталайды, сөйлем құрайды, дауыс ырғағын өзгертеді және кейіпкердің көңіл күйін жеткізеді.

Саусақ театры, үстел театры, қуыршақ театры, көлеңке театры және драмалық қойылымдар балалардың сөйлеу белсенділігін арттыруға мүмкіндік береді.

Кіші топтарда қысқа сөздер мен қарапайым қайталаулардан бастау тиімді. Ортанғы топта балалар қысқа диалогтерге қатысады. Ересек топта кейіпкердің сөзін мәнерлеп айту, оқиғаны ретімен жеткізу және өздігінен сөйлем құрау жұмыстары жүргізіледі. Мектепалды топта балалар рөлдерді тандап, қойылымды жоспарлап, өзара әрекет етіп, шағын көріністерді өздігінен сахналай алады.

Театр арқылы баланың сөздік қорын байытуға болады. Мысалы, ертегі кейіпкерлерінің әрекетін талқылау кезінде жаңа сөздер енгізіледі және оларды сөйлемінде қолдануға мүмкіндік беріледі.

Театрдың тағы бір артықшылығы – балаға эмоцияны дауыс арқылы жеткізуге мүмкіндік береді. Бір сөйлемді қуанышты, мұңды, таңғалған немесе қорыққан түрде айту арқылы балалар дауыс ырғағын меңгереді.

Педагог баланың мәтінді механикалық түрде жаттап алуына ғана назар аудармай, оның өз сөзімен сөйлеуіне жағдай жасауы қажет.

Қойылымнан кейін «Кейіпкер неге бұлай жасады?», «Оқиға қалай аяқталды?», «Сен кейіпкердің орнында болсаң не істер едің?» сияқты сұрақтар арқылы байланыстырып сөйлеуді дамытуға болады.

Қорытындылай келе, театрландырылған әрекет баланың сөздік қорын, байланыстырып сөйлеуін, диалогтік қарым-қатынасын, дауыс ырғағын және шығармашылық қабілетін дамытуға мүмкіндік беретін тиімді жұмыс түрі болып табылады.

Әдіскер: Альжанова Р.Н.

ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАР

1-тапсырма. «Кейіпкерді сөйлет»

Педагогке белгілі бір кейіпкердің суреті ұсынылады. **Тапсырма:** кейіпкер атынан 3–4 сөйлем құрастыру. **Мысалы: Қоян:** «Мен орманда тұрамын. Мен сәбіз жегенді жақсы көремін. Мен достарыммен ойнағанды ұнатамын».

2-тапсырма. «Ертегіні жалғастыр» Педагог бастапқы сөйлемді ұсынады: «Бір күні қоян орманға келе жатып...» Әр педагог оқиганы өз нұсқасымен жалғастырады. **Мақсаты:** байланыстырып сөйлеу мен шығармашылық қиялды дамыту.

3-тапсырма. «Сезіммен айт» Берілген сөйлем: «Мен сені күтіп тұрмын». Оны:

- қуанышты;
- мұңды;
- таңғалған;
- қорыққан;
- ашулы дауыс ырғағымен айту.

Мақсаты: эмоционалдық сөйлеуді және дауыс ырғағын дамыту.

4-тапсырма. «Үш сөзден әңгіме» Берілген сөздер: орман – қоян – жаңбыр. Осы үш сөзді пайдаланып қысқа әңгіме құрастыру.

5-тапсырма. «Шағын қойылым» Педагогтер үш топқа бөлінеді. **1-топ:** «Бауырсақ» **2-топ:** «Шалқан» **3-топ:** «Үйшік» Әр топ 5–7 минут ішінде шағын қойылым дайындайды. Қойылымда:

- кейіпкерлер;
- диалог;
- дауыс ырғағы;
- қимыл;
- қысқа декорация қолданылуы тиіс.

Бағалау критерийлері

- кейіпкерді дұрыс жеткізуі;
- сөйлеу белсенділігі;
- диалогке қатысуы;
- дауыс ырғағын қолдануы;
- шығармашылық шешімі;
- топтық жұмысқа қатысуы.

ҚОРЫТЫНДЫ ЕСЕП

Тақырыбы: «Біз баланың сөйлеуін театр қойылымдарының көмегімен дамытамыз»

2026 жылғы наурыз айында тәрбиешілерге арналған «Біз баланың сөйлеуін театр қойылымдарының көмегімен дамытамыз» тақырыбында дөнгелек үстел өткізілді.

Семинардың мақсаты – театрландырылған әрекет арқылы балалардың сөйлеу белсенділігін, сөздік қорын, байланыстырып сөйлеуін және шығармашылық қабілетін дамыту жолдарын педагогтерге көрсету.

Семинар барысында театрдың түрлері, жас ерекшелігіне сәйкес қойылымдарды тандау, диалогтік және монологтік сөйлеуді дамыту, дауыс ырғағын қалыптастыру және театр бұрышын ұйымдастыру мәселелері қарастырылды.

Практикалық бөлімде педагогтер «Кейіпкерді сөйлет», «Ертегіні жалғастыр», «Сезіммен айт», «Үш сөзден әңгіме» тапсырмаларын орындады.

Сонымен қатар педагогтер үш топқа бөлініп, «Бауырсақ», «Шалқан», «Үйшік» ертегілері бойынша шағын қойылымдар дайындап, өз жұмыстарын таныстырды.

Талқылау барысында театрландырылған әрекетті күнделікті оқу-тәрбие процесінде, тіл дамыту жұмыстарында және еркін ойын кезінде қолданудың тиімді жолдары ұсынылды.

Қорытынды: семинар мақсаты орындалды. Педагогтер театрландырылған әрекетті баланың сөйлеуін дамыту құралы ретінде қолданудың практикалық тәсілдерін меңгерді.

Ұсыныстар:

1. Топтардағы театр бұрыштарын толықтыру.
2. Театрландырылған ойындарды жүйелі ұйымдастыру.
3. Балалардың өздігінен сөйлеуіне мүмкіндік беру.
4. Қойылымдарда диалогтік және монологтік сөйлеуді дамытуға көңіл бөлу.
5. Балалардың жас ерекшелігіне сай ертегілер мен көріністерді тандау.
6. Тиімді театрлық ойындарды педагогтердің әдістемелік қорына жинақтау.

Әдіскер: Альжанова Р.Н.

Күні: 18 » наурыз 2026 жыл